

Передплатний індекс 60194

Бібліотека журналу
“ПЕРЕЦЬ. Весела республіка”
№2-2019

МОЛИТВА БАТЬКА

Бібліотека журналу “ПЕРЕЦЬ. Весела республіка” №2(26)—2019

Федір МАКІВЧУК

МОЛИТВА БАТЬКА

Фейлетони, гуморески,
смішинки й перчинки

Малюнки Володимира Гливенка
та Анатолія Василенка

КИЇВ – 2019

Зміст

Фейлетони та гуморески

9

Смішинки й перчинки

55

Дружній шарж Володимира Солонька

09.09.1912 — 04.12.1988

ЛИЦАР САТИРИ, або ШЕФ

Штрихи до портрета

Шеф — це Федір Маківчук. Так ми його величали упродовж багатьох років, разом працюючи в "Перці". Шефом він залишився й тоді, коли вже пішов з журналу на заслужений відпочинок. Але чому мова зайшла про штрихи до портрета? Бо намалювати справжній портрет Шефа одній людині не так просто.

Мені можуть заперечити:

— А хіба художники-перчани також не зможуть?

Зможуть, звичайно. І робили не один раз. Зокрема, Анатолій

Арутюнянц. Але тільки досить вдалий дружній шарж. І не більше. А ось портрет Маківчука, як на мою думку, можна створити хіба гуртом. Зусиллями всіх тих, хто з ним жив, хто з ним говорив, разом працював, ловив рибу, відпочивав. Ну й хоча б навіть просто його бачив. Тільки не так, як ото Іван Карась турецького султана.

А знають Федора Юрійовича не сотні і навіть не тисячі людей, а... бери вище та й вище! І це не перебільшення, а істина. Бо поняття "Перець" і Маківчук — невіддільні. І були невіддільними близько сорока років, упродовж яких він очолював, редагував, вів уперед популярний у народі журнал, що видається мільйонними тиражами і має практично необмежену читачку аудиторію. І не тільки на Україні, а й за її межами — в усьому Радянському Союзі і за кордоном.

Чому я заговорив про штрихи до портрета? З якої нагоди? З цим я зіткнувся давненько і якось несподівано.

У Шефа якраз назрівала кругла дата. Якої ні обійти, ні об'їхати, словом, не обминути. І ось вам перший штрих. Виявилося, що Ф. Маківчук абсолютно байдужий до отих своїх "круглих дат", коли, хочеш чи ні, а мусиш ніби виставлятися на публіку.

— І яка ото в чортового батька радість, коли тобі стільки років наклепало! — мало не роздратовано сказав мені Федір Юрійович, коли я його тоді запитав, як він збирається відзначити своє ...ліття.

Тут з ним можна було й не погодитись. Сам ти як хочеш, так і дивися на своє оте ...ліття. А людям до всього діло є. І до твоїх років, і до твоїх заслуг, і до всього, пов'язаного з твоєю громадянською діяльністю.

Ось заради людей ми й пишемо про Федора Юрійовича. Хоч коротко, побіжно. Пишемо тому, що його ім'я з молодих років обросло всілякими легендами, як ото днище корабля молюсками після океанського рейсу. В тих легендах, як і у фрейлетонах, є трохи домислу, згушення фарб, але не за рахунок істини,

життєвої правди. Як штрих наведемо один лише приклад.

Колись, як ще не була закінчена війна, Ф. Маківчук редагував республіканську молодіжну газету. Час був тривожний, ще не спокійний, і ось один співробітник, видно, не з хороброго десятка, звернувся до редактора з заявою, аби йому видали особисту зброю. Маківчук прочитав заяву, загадково блиснув очима на співробітника і, взявши червоний олівець, черкнув резолюцію: "Видати "Катюшу"!

Не знаю, де нині отой журналіст. Десь він давно загубився. А ось легенда про маківчуківську дотепну іронію живе й досі.

Але звернімось до більш реалістичних фактів. Найперше відмітимо, що Ф. Маківчук, з його мудрим талантом сатирика, не впав з неба та й не гепнувся одразу в крісло головного редактора журналу "Перець". Спершу він, як і всі люди, народився на світ. Сталося це 9 вересня 1912 року у селі Кордишівці, що на Вінниччині, поблизу відомої всім залізничної станції Козятин. Хлопчик, як помітили батьки, повивальна бабця й односельці, був щедро наділений гумором. Але, на жаль, тоді ще "Перця" і в помині не було. Бо журнал почне своє існування аж у двадцяті роки. Тому малому Федькові доводилось і худобу пасти, і по господарству допомагати, і вчитися в школі, а вдома "Кобзаря" вечорами запоем читати. Після семирічки була Бердичівська профшкола, а там кооперативний технікум, а згодом, уже у зрілому віці, і Київський педагогічний інститут.

Та не педагогом, як бачимо, судилося стати Маківчукові, а газетярем, журналістом, письменником-сатириком. І нині, після багатьох років (і шасливих, і буремних, і тяжких), поїдьте ви у Старокостянтинів чи в Кам'янець-Подільський на Хмельниччині, і вам стільки розкажуть про Маківчука, що тільки записуй чи в пам'яті закарбовуй! Тут він працював у районній та обласній комсомольських газетах, був активним учасником будівництва нового життя, виконував всілякі партійні доручення, дзвінко співав, як то колись було, коли збиралися пленуми, активи чи

конференції комсомолу.

Сам свідок. Бувало, приїдеш на Поділля, скажеш, що ти з "Перця", так і посипляться запитання уже сивоголових чи лисих чоловіків:

— А як там наш Федя Маківчук? Все такий же веселий? Усе такий же витівник?

І це чудово, що для тих, з ким юність свою бурхливу провів, він усе ще "Федя". Хоч давно він уже мав у послужному списку редакторську роботу в обласних газетах, керівництво сектором молодіжного радіомовлення ЦК ВЛКСМ у Москві (період Великої Вітчизняної війни), редагування "Молоді України". Хоч давно вже посивіла його все ще буйна чуприна. Хоч давно вже в ранзі улюбленого дідуся в родині Маківчуків.

Ось іще штрих. Де й не працював Федір Маківчук, які складні партійні та державні завдання не виконував, втілена в нього всевишньою силою струна давала про себе знати. Скрізь і завжди. Доки й не привела його в "Перець".

А прийшов він у журнал ще 1946 року. Відтоді Ф. Маківчук — Шеф і відтоді у своїй стихії. Бо ніде так не виявилось його справді сатиричне обдарування, як у самому "Перці". Талант письменника і талант організатора. До журналу, в той час ще малотиражного, а часом і маловиразного, були залучені найкращі письменники-гумористи і художники-графіки. Найвизначнішим явищем у розвитку "Перця" тих років була жива участь у його творенні визначного майстра веселого слова Остапа Вишні. А Ярослав Галан, Сергій Воскрекасенко і Євген Кравченко! А Олександр Ковінька, Микита Годованець і Степан Олійник! А Павло Глазовий, Анатолій Косматенко, Павло Ключина, Валентин Лагода, Петро Сліпчук! Що не ім'я — то й здобуток для гумористично-сатиричного журналу. А художники! Досить назвати Олександра Козюренка, Валентина Литвиненка, Самуїла Уманського (Самума), Бориса Шаповала (Бе-Ша), Лева Каплана, Казиміра Агніта-Следзевського, Костянтина Зарубу,

Володимира Гливенка, Григор'єва (Грі) та інших.

Не буде перебільшенням сказати, що саме Федір Маківчук, Шеф, зумів зібрати, згуртувати таке яскраве суцвіття талантів, що не могло не позначитись на ідейно-творчому, літературно-художньому рівні журналу, на зростанні його авторитету й популярності.

Але, не задовольняючись тим, що вже було, навіть найціннішим, Федір Маківчук постійно дбав про залучення до "Перця" нових сил. Він весь час формує колектив, наповнює новими силами і письменників, і художників, які тут вчилися, мужніли, приходили на зміну старшому поколінню митців.

Та чи не найяскравішим штрихом у маківчуківському єстві завжди проступало тонке відчуття ним непідробного, найвищої проби гумору, відчуття народної мудрості у веселому слові, його, маківчуківська непримиренність до гумору надуманого, з фальшивими нотками псевдоноваторства, гумору, позбавленого життєвої достовірності. Не погіршимо проти істини, якщо скажемо, що в творчості літературній Маківчук став найпослідовнішим прихильником Остапа Вишні. Не самої його манери письма, а отих принципів, що яким би й не був твір сучасним, основа його повинна бути народною. Інакше — то не твір, а жалюгідна тонкокрила одноденка. Може, тому заслуженою популярністю користуються його твори, його книжки. А книжок у сатирика вийшло чимало. Досить назвати хоча б такі, як "Здоровенькі були!", "І сміх, і гріх", "Репортаж з того світу", "Замужем і вдома", "Про добре і про зле", "Чорт штовхнув", "Любе й нелюбе", "Любов і параграф", "Галас у жабуринні", "Вінегрет з перцем", "Анфас і профіль", "Штрихи до портретів" та ін.

Його книжки й окремі твори видавалися в Москві, в братніх республіках Радянського Союзу, за рубежем.

Ще один творчий нюанс. Федір Маківчук — майстер не тільки класичного гумористичного оповідання, а й фейлетону, політичного памфлету.

Найкращою оцінкою творчої роботи колективу "Перця", очолюваного Маківчуком, були ювілеї журналу. До свого сорокаріччя "Перець" відзначений Почесною Грамотою Верховної Ради УРСР, а до 50-річчя — орденом "Знак Пошани".

Що ще можна сказати про Маківчука? Він був цікавим і мудрим співрозмовником, завзятим рибалкою, вдумливим і доброзичливим редактором, що любив порядок у колективі, але майже ніколи не вдавався до адміністративних заходів. У нього завжди була велика віра в людину, в її добре серце й свідомість. Гідною оцінкою заслуг "Перця" і його Шефа можуть бути й слова, сказані Павлом Загребельним у звітній доповіді на VIII з'їзді письменників України: "Як критика стоїть на захисті здобутків літератури і сама, власне, є свідченням тих здобутків, так сатира й гумор у всебічно розвиненій літературі стоять на переднім краї захисту морального потенціалу суспільства. Дух Гоголя і Котляревського живе в нашому народі, традиції Остапа Вишні присутні в творчості наших несторів сатири... і в невтомній діяльності всеукраїнського сміхотворно-виробничого об'єднання "Перець" імені Федора Маківчука, головними ворітьми, крізь які в'їдять у нашу літературу всі найобдарованіші представники цього жанру".

...Ось це і є лише деякі штрихи до портрета визначного нашого сміхотворця, одного з визнаних лідерів сатиричного цеху, Федора Юрійовича Маківчука, який, без сумніву, поповнив скарбницю українського радянського гумору соціально гострими і по-народному мудрими творами.

Іван СОЧИВЕЦЬ.

1989.

Фейлетони

*(За адресою конкретною...
та До Запитання),
а також*

Гуморески

ПРОРОК ІЗ СВЯТОШИНА

I

Іду сьогодні вранці на роботу, а мені назустріч карбує добре одренований гвардійський крок сусід, полковник у відставці Григорій Петрович Перепелиця. Я завжди люблюся його прутким кроком. Як іде, то здається, що тротуар під ним угинається. Ну, а про жінок я вже й не кажу. Фаїна Кіндратівна, стенографістка побутової фірми "Радість", теж наша сусідка, так вона просто без ума від Григорія Петровича.

— Картина, а не мужчина! — так атестує Фаїна Кіндратівна полковника, коли де-небудь заходить про нього мова. Та й не тільки мова. Все жіноцтво нашого дев'ятиповерхового будинку одностайно вам підтвердить, що Григорій Петрович найспортивніший і найелегантніший мужчина Києва. Не всім, правда, подобається його фантастична пристрасть до мисливства і

рибальства. Бухгалтер нашого ЖЕКу Нора Сидорівна з приводу цієї його пристрасті каже:

— Картина то картина, але я воліла б краще бути жінкою гицля, аніж мисливця та ще й рибалки! Гицлі хоч дома ночують!

Але про смаки не сперечаються.

— Звідкіля це ви так рано? — питаю Григорія Петровича.

— Їздив у Святошин до Каленика Семеновича. Збираюся в Богуслав на риболовлю, то оце про погоду на завтра в нього справлявся.

— А Каленик Семенович що — в Гідрометцентрі працює?

— А ви що — невже не чули про Каленика Семеновича? — щиро здивувався Григорій Петрович. — Ну, голубе, це не робить вам честі. Видно, новини доходять до вас із такою швидкістю, як до жирафа нежить. А ще в пресі працюєте! Каленика Семеновича весь мисливсько-рибальський Київ знає. Та й не тільки Київ. Це якийсь феноменальний дід, це пророк, слово честі. Погоду передбачає краще вашого Гідрометцентру. Він уже як скаже: "Буде завтра ясно", — то буде ясно, скаже: "Завтра буде дощ, гроза", — значить, сиди й не рипайся — буде дощ, гроза.

Я розсміявся.

— Вся ця беліберда, — кажу, — є одним із варіантів старого анекдота про такого ж дідка-чудотворця з придеснянського села. Розказати?

— Ну, ну валяйте, — з неприхованою іронією кинув Григорій Петрович. — Тільки врахуйте, я страшенно не люблю довгих анекдотів. А тим паче не люблю глупих!

— А ви все-таки послухайте. До одного діда в одне придеснянське село приїхали з Києва знайомі мис-

ливці — працівники управління гідрометеослужби республіки, два старших синоптики і ще якась шишка з цієї вельмиавторитетної установи. Приїхали пізенько, повечеряли і просять діда:

— Ви, Тарасовичу, дозвольте нам поспати під копицею сіна у вас на леваді. Ми трохи перепочинемо, а на світанку подамося на озеро качок полювати.

— Не совітую я вам сьогодні на леваді ночувати, — відповідає дід. — Переночуйте краще в хаті.

— Яка ж у хаті романтика, — посміхаються мисливці. — Ні тобі зірок над головою, ні перегуку нічних птахів. Знову ж таки — душно.

— Романтики в хаті, може, й катма, — відповідає дід, — зате дощ не намочить...

Мисливці знову розсміялися.

— Що ви, Тарасовичу. Який дощ? Дощем і не пахне. Завтра буде божественний сонячний день. Даємо вам повну гарантію.

А дід тримається своєї лінії.

— Не знаю, — каже, — як день, може, й справді буде божественний, а вночі полле сильний дощ. Це я вам теж даю гарантію.

Мисливці знову посміялися над дідовим прогнозом і таки впросилися спати на сіні.

А вночі як полив, як полив дощ — наче з відра. Та з громом! Та з блискавицями! Промокли наші мисливці до нитки, поки добігли до дідової хати.

— Казав же вам, що буде дощ, — бурчить спросоння. — Так ні, ще й на сміх підняли старого.

Мокрі як хлющ мисливці не знали, що їм казати. І сміх, і сором! Пророки погоди — і раптом так промахнулися, такого облизня впіймали...

Першим озвався старший синоптик гідрометеослуж-

би.

— Нічого, — каже, — не розумію. Або ви, Тарасовичу, чаклун, або маєте прямий радіозв'язок з самим богом. Ну, ви нам скажіть — як ви вгадали, що вночі дощ піде?

— А це не я. Це вона вгадує. І точно вгадує.

— Хто вона?

— Та ж льоха моя. Он, чуєте, у хлівці рохкає. Вона саме порісна, та і вночі мало спить. Але то таке в мене бюро погоди, що хоть по радіо передавай її прогнози. Сьогодні вдень сидю коло хати і ятерця плету. Коли бачу — еге, моя льоха рве зубами старі сніпки коло погрібника та у хлівець носить, А то вже вірна прикмета — коли свиня вдень солому у свою обитель носить — значить, буде уночі дощу.

Тепер уже розсміявся Григорій Петрович.

— Цим анекдотом, — каже, — ви тільки зайвий раз переконали мене, що нашої гідрометеослужбі гріш ціна в базарний день. Мерсі вам великодушне, а водночас і щира порада: скажіть вашим апостолам погоди з гідрометеослужби, хай вони попросяться до Каленика Семеновича на стажировку. Він навчить цих плутаників, як передбачати погоду.

— Ви мене страшенно дивуєте, Григорію Петровичу. Освічена, культурна людина, а вірите бабським побрехенькам. Хіба мало вже чули ми всіляких байок про таких дідів-чудотворців! Той, дивись, втер носа нашої медицині й давно вже лікує рак з повною гарантією, той за тиждень-два якимись травами гіпертонію як рукою знімає, той погоду з абсолютною точністю передбачає. А провіриш — галіматня собача виходить!

— Сумніви й грубощі ніколи не були аргументами! Освіченій і культурній людині це теж належить знати! — кольнув Григорій Петрович. — Святошин — то не

Марс і навіть не Магадан. Поїдьте переконайтеся, а тоді вже будете судити — галіматня собача чи дар божий. І, звичайно, горітимете од сорому. Синім вогнем горітимете за свою легковажну поспішність. Це я вам гарантую!

Мене це заїло. Я записав адресу "пророка" й між іншим спитав:

— А скільки цей феномен бере з вашого легковірною брата за прогноз?

— Не хвилюйтеся — більше карбованця він з вас не візьме.

II

Напередодні відкриття охоти на пернату дичину я поїхав до Каленика Семеновича.

На подвір'ї типової святошинської дачки, з почорнілим дерев'яним будинком і кількома старими соснами, порався присадкуватий, досить кремезний мужчина, якого важко й дідком назвати.

— Драстуйте, — кажу. — Чи не ви Калеником Семеновичем будете?

— А вже ж не Ганною Іванівною, а таки Калеником Семеновичем завжди був.

— Чув я, Каленику Семеновичу, що ви, ніби бог, погоду вгадуєте.

— Та бог чи не бог, а вгадувати вгадую. А ви, здається, новенький? — уважно глянувши на мене, спитав Каленик Семенович. — Рибалка?

— Ні, мисливець.

— Та всі ви одним миром мазані. Тільки мисливці — ті буйно помішані, а рибалки — тихо. Було тут вашого брата сьогодні багато. І всі потребують хорошої погоди.

Я звернув увагу, що на одутлому, небритому обличчі

Каленика Семеновича домінують синюваті кольори. Як свідчить наша медична наука, носії таких фізіологій дуже люблять "за галстук закладати", і мені здалося, що це та нитка, за яку слід вхопитися, щоб розмотати весь клубок. Заплативши пророкові карбованець за прогноз, я висловив гаряче бажання обмити наше знайомство чаркою горілки.

— Коли ви не заперечуєте, Каленику Семеновичу, то я збігаю. Зустріч з такою дивовижною людиною, як ви, є для мене великою подією, і не обмити її було б просто грішно. Де тут у вас магазин є?

— Отут за рогом є продмаг, він ще одкритий...

III

Крім півлітри "Екстри", я купив ще пляшку "Сонцедару". Знавці твердять, що це солодке пійло, випите поверх "Екстри", — бика з ніг валить, а мені треба було будь-що розв'язати Каленикові Семеновичу язика.

Та мій план валився немилосердно. Була вже випита "Екстра", я вже налив Каленикові Семеновичу гранчак "Сонцедару", а наслідки — нульові. Як я вже не старався, як не хитрив, з якого тільки флангу не заходив, а пророк твердить одне:

— То в мене, птахо, від бога. А що кому бог дав, того ніхто не забере.

Я хотів уже одкланятись, коли до хати заходить якийсь губатий дядя.

— Чує кішка, де сало лежить! — не зовсім весело пожартував Каленик Семенович. — Сідай, Степане, та випий стакан кріпляку, раз уже зайшов. Це, птахо, мій менший брат. Бач, який губошльоп! Йому бог нічого не дав, так дурнем і помре.

IV

"Губошльоп" вийшов на вулицю разом зі мною. Озирнувся якось насторожено й каже:

— І охота вам було тратитись на цього шарлатана?

— Ну, то ви даремно! Он усі в один голос твердять, що він точно погоду вгадує. Як пророк!

— Хе! — злорадно хекнув "губошльоп". — А ви й вірите? Ну й народ, ну й народ! А знаєте, як він її вгадує? Якось напився і все мені розп'якав. Ще й мене агітував іти до нього в помічники, але нема дурних. Не хочу в кутузці сидіти, бо за шарлатанство теж стаття є.

— Ну-ну, розкажіть, у чім же тут секрет?

— Який тут у чорта секрет! Каленик давно вже виписує "Київську правду" й читає там погоду. Коли в газеті пишеться, що завтра по області буде хмарно, будуть проходити дощі, то він переінакшує по-своєму. "Не вірте, — каже, — тому, що в газеті пишеться. Завтра по області буде сонячна тепла погода і ніякого дощу навіть не капне". І ви знаєте — часто вгадує. Так він перелицьовує прогнози й на цілий місяць. От і посунули до нього такі чудики, як ви. От і наживається тепер на вас, ханига! Тільки ви Каленикові нічого не кажіть, а то він мені хату спалить.

Я вдячно потис руку "губошльопові" й, наче на крилах, полетів фейлетон писати. Не знаю — чи горітиме його хата, чи не горітиме по опублікуванні цього фейлетону, але що горітиме Григорій Петрович — це я вам гарантую. Горітиме синім вогнем.

Ото буде картина!

НЕ БУЛО Б ПЕЧАЛІ...

У колгоспі "Ясні зорі" раптом керівництво засумувало. Ще зовсім недавно ходило веселе, життєрадісне, безручке, працювате, а оце недавно взяло та й засумувало, чорно засумувало, а на голову колгоспу Миколу Івановича Гармаша та на голову ревізійної комісії Степана Степановича Гострого — просто дивитися тошно.

Вже й колгоспники дивуються:

— Що це з нашими головами, — кажуть, — скоїлося? Ходять наче неприкаяні, аж з виду поспадали.

Голова ревізійної комісії ще сяк-так держиться, хоч теж зблід добряче, але він ще втішається тим, що був тільки виконавцем волі голови колгоспу. "Мені, може, ще й нічого не буде, — думає, — мені сказано, от я й зробив". А от на Миколу Івановича Гармаша так дивитися боляче. Він має такий замучений вигляд, ніби по ньому цілими ночами домовик товчється.

Розпинає себе Микола Іванович кожної білої днини, кожної години. Куди не поїде, куди не піде, а в голові голови буравчиком свердлить одна думка:

— Ну й влип! Ох і влип!!!

Миколі Івановичу останнім часом починає здаватися, що навіть сусідський дворняжка Чапа, зирячи з хвіртки своїми веселими й безмежно глупими очима, ось-ось візьме та й гавкне: "Ну й влип! Ох і влип!!!"

За що ж так безжально розпинає сам себе Микола Іванович Гармаш, до ж і у що він влип?

Послухайте — розповім.

На складі Козлівського спирто-крохмального заводу довгенько орудували собі та шахраювали два пройдисвіти — Гуцуляк і Притуляк. Такі вже "хіміки", такі вже ловкачі, що спробуй пошукати таких. Користуючись тим, що на заводі контроль і не ночував, Гуцуляк з Притуляком дуже ловко обжулювали на вагах здавачів картоплі і таким робом зуміли створити на заводському складі сотні центнерів "лівої" сировини. Не для заводу, розуміється, старалися Гуцуляк з Притуляком, а для особистого бізнесу, для власної наживи. На державному підприємстві вони відкрили таке торжище, що тільки держись.

Торговельна агентура Гуцуляка з Притуляком бродила по селах і нашіптувала:

— Все буде шито-крито. Ви нам гроші, ми вам квитанції, а картопля хай вдома остається. Що вона вам — завадить?

Ключув на цю наживку й Микола Іванович.

— Та це ж просто геніально! — сказав він Степанові Степановичу. — Та кращого варіанта й придумати важко. Картопля собі лежить у кагатах, а в тебе на руках офіційні квитанції, що ти продав її державі.

— Мудро анахтемські шарамижники придумали! — одповів голова ревізійної комісії. — Що мудро, то мудро!

— Мудро то мудро, але дивіться, щоб не вплинути в неприємну історію, — похмуро зауважив головний бухгалтер колгоспу Семен Кирилович Кісточка. — Не раджу я вам зв'язуватись з цими елементами.

Але Микола Іванович був непохитним, і йому таки вдалося зламати песимізм головбуха. Тут же було домовлено, що Степан Степанович бере з каси гроші і їде до шахраїв на торг.

— Купуй там якомога більше квитанцій, — порадив Микола Іванович, — а картопля і нам знадобиться.

За перший же заїзд голова ревізійної комісії купив за 1500 карбованців 20 безтоварних квитанцій, котрі печаткою й підписом свідчили, начебто колгосп "Ясні зорі" здав державі 600 центнерів картоплі. А другий заїзд зірвався. Знаєте, на всяку старуху буває проруха! Шахраїв, слава Всевишньому, взяли за шкірку, а підпільне торжище закрили. От і обернулася радість на печаль. Як кажуть, не було б печалі, так чорти накачали.

От і карається тепер Микола Іванович тяжко, промовляючи сумно:

— Ну й впли! Ох і впли!!!

А голова ревізійної комісії Степан Степанович Гострий ще таки втішає себе солодкою думкою: "А може, мені й нічого не буде. Мені сказано, от я й зробив". Тільки головбух Кісточка песимістично твердить:

— Ой буде, та ще як буде! І голові буде, і вам буде, і навіть мені буде.

Не знаю, що там кому буде, а глупому дворняжці Чапі вже перепало на горіхи. Ішов учора вранці Микола Іванович у контору, думу свою важку думаючи, а тут де не

візьмись Чапа! Вискочив з хвіртки, як Пилип з конопель, задрав свого рижого хвоста бубликом і давай тявкати на Миколу Івановича. Тявкав весело, незлобиво, а проте Миколі Івановичу здалося, що він кепкує над ним, що він, сучий син, на всю вулицю викрикує:

— Влип, влип, влип! Ох і влип! Ох і влип!

Ну, голова спересердя і стукнув чоботиськом Чапу під дихало.

Лежить тепер Чапа у своїй буді й жалібно скиглить. Ну, і хай скиглить! Хай не підливає пального в огонь. Хай знає, придурок, що афера з картоплею — це, зрештою, не його собаче діло!

ЧИ ЗАВЖДИ ЩЕДРІСТЬ — БЛАГО?

Казка для дорослих

Я остаточно вирішив не писати більше фейлетонів. Особливо на фактичному матеріалі. Досить з мене! Все життя фейлетони писав і сам собі ворогів наживав. Тепер куди не поткнешся, так, дивись, за плечима й чуєш:

— А-а, це той писака, що про нашого Хведора Хвилимоновича пашквіля накалякав, в тюрму його загнав! У-у, нагаями б тебе писало!

Думаєте, приємно таке слухати?

Правда, не всі висловлюються в такій різкій і категоричній формі. Часом доводиться слухати й симпатичніші репліки. Один герой одного мого фейлетону, так той, наприклад, давав мені чесне слово, що приїде на мої похорони вінок із живих квітів, якщо я віріжу дуба раніш положеного мені строку. А громадянка Євдокія Микитівна Федорченко, "дохтурка" з Чернігівщини, про яку був свого часу надрукований фейлетон "Чудотворна Явдоха", так та просто зворушила мене своєю гуманністю і доброзичливістю. Вона мені сказала:

— Хоч і острамив ти мене, гад сикучий, написавши, ніби я лікую своїх пацієнтів тавотом і машинним маслом, але зла на тебе не маю. І коли тебе, нехрещений ти лоб, розіб'є параліч і покорчить тобі обоє руки й ноги, — дай мені тоді знати, і я спасу тебе, стерво собаче, хоч ти й писака!

Таким чином — до феньки фейлетони! Особливе на фактичному матеріалі. Однині писатиму тільки казки. Воно, правда, й казки писати — це не лико в'язати, але казкарів принаймні хоч не лають, а коли часом трохи й поскубуть, то виключно літературні критики і виключно в тих випадках, коли казкар щось там не так "відо-

бразив" чи когось не так "зобразив". Але це ще можна пересопіти.

Цю першу свою казку я написав для дорослих, щоб вони, прочитавши її на дозвіллі, подумали: чи завжди щедрість є благом? Чи може статися так, що за певних обставин благо обертається злом та ще й великим?

Але краще послухайте казку, а потім самі міркуйте.

...Не за високими горами, не за синіми морями, не в тридев'ятому царстві-государстві, а в нас — таки, на Вкраїні милій є один колгосп. Не дуже багатий і не дуже передовий колгосп, та гріх сказати би, що бідний і відсталий колгосп. Як нині кажуть — середняцький собі колгосп.

За голову у тому колгоспі правує дуже добрий та дуже щедрий чолов'яга Степан Сильвестрович Серденько. Ну до того щедрий та добрий, що хоч до рани його клади, хоч весь колгосп розтягни — слова поганого не скаже, а ще й на плечі піддасть і промовить ласкаво: "Беріть на здоров'ячко, а завтра ще приходьте".

Покотилася слава про того щедрого та доброго голову по всьому району, і почали до нього вчащати всякі ловкі хлопці-молодці, що на дурняка жити звикли. А хлопців-молодців тих, богу дякувати, поки що хватає, і голоду на них не скоро ми відчуємо. А отаким тільки свисни, тільки гукни, як одразу вигадючиться черга аж до самого обрію.

У понеділок, дивись, підкочує на грузовику хлопець-молодець з районного відділення "Сільгосптехніка" й таким собі шивертом-вивертом до голови:

— Здоровенькі були! Хоч і кажуть, що понеділок важкий день, але думаю, що ви мене виручите. Випишіть, будьте ласкаві, для моєї корівчини тонни три жому! Знаєте, до того любить, стерво, жом, що аж мукає, як

їсть! Так ви вже зласкавтеся!

— Про що мова, чоловіче милий? — одказує хлопцеві-молодцеві щедрий та добрий голова. — Та хто ж і виручить твою бідну корівчину, як не я. На тобі доручення та їдь на цукрозавод і бери жом. Хай їсть на здоровля!

У вівторок рано-вранці, дивись, появляється молодець із райспоживспілки і таким тобі хитрим лисом до щедрого та доброго голови:

— Мое вам шануваннячко-вітаннячко. Знаєте, моя Рябушечка страшенно лугове сіно любить. Ну, як день ото не даси сіна — ревом реве і матюкається. Так ви вже не відмовте...

— Та що ти, чоловіче хороший! Та хіба я для твоєї Рябушечки якусь там тонну сіна пожалію. Та я їй останню сорочку віддам.

— Вона сорочок, перепрошую, не їсть, сіна хоче.

— Так у чім річ! Раз хоче, то їдь он на луг до скирт сіна та й бери, скільки тобі треба.

У середу, дивись, з'являється у колгосп завідуючий нафтобазою і таким собі солодким колобком до доброго та щедрого голови підкочується.

— Як ся маєте-поживаєте? Тисну вашу ручку й зичу доброго здоров'я! Така пригода в мене сьогодні приключилася, що страшно й згадувати! Пішла вранці жінка корову доїти, а за якусь хвилину вбігає до хати бліда, вся трясеться, з носа кров тече, а в руках погнуту дійницю тримає.

— Що таке? — питаю.

— Біда, — каже, — корова сказала! Тільки я сіла доїти, а вона як хрясне ратицею по дійниці, так дійниця в один бік полетіла, а я в другий! А вона як зареве:

— Жо-м-му! Не дасте, — реве, — жому, то холери я вам дам, а не молока!

Так я оце швиденько до вас. Виручіть, будьте ласкаві, випишіть пару тонн жому, хай жере, бодай вона йому подавилася!

— Що ти, що ти, чоловіче хороший! Хіба можна таке про бідну тваринку казати? На ось тобі доручення, їдь на завод і бери, скільки там тобі треба. А собі на вус намотай: про корівку гріх таке казати. Вона тобі моню дає, а ти "бодай вона йому подавилася". Худібка теж душу має.

У четвер прилітає ловкий молодець із "Сільелектромережі" і бочком, бочком до щедрого та доброго голови:

— Хи-хи-хи! Мое вам шануваннячко-вітаннячко! За-вів, знаєте, на свою голову корівку. Та якби хоч корова як корова, а то ж чистісінька коза, тільки й того, що хвіст довгий. А їсть — не повірите — наче в прірву кидає. І дай їй тільки кормових буряків! Воно й так дає того молока, як кіт наплакав, а не даси кормових буряків, зовсім не доїться. Так, може, зласкавитесь та випишете якусь тонну.

— Об чім річ, чоловіче хороший, — одказує щедрий та добрий голова. — Скільки тобі треба — тонну, дві тонни, будь ласка! Знаєте, добро людям робити, то завжди благо творити. Присилай, голубе, машину та й бери, скільки там тобі треба.

І так мало не щодня.

"Паслися" гарненько на артільній кормобазі і свої, доморослі хдопці-молодці. "А ми як — у бога теля з'їли, чи що? Коли можна виписувати корми зальотним чужакам, то виписуйте й нам". І щедрий та добрий голова виписує. Тим паче, що один рідним братом доводиться, другий — дядьком, третій дівером, четвертий ще якийсь родаком.

А знайшлися й такі, що й виписувать не стали, а самі брали. Благо ночі осінні темні й довгі, а совість куца, так що тільки вправляйся...

***

Вельмишановні читачі й читачки! Якщо, не приведи господи, може, у вашому колгоспі такий щедрий і добрий керівник правує, то раджу вам провести з ним публічний диспут на тему: "Чи завжди щедрість — благо? Чи бува й так, що навпаки?"

Тільки не гайтеся, не баріться, бо швидко казка каже-ться, та ще швидше корми розбазарюються.

ЛЮБОВ І ПАРАГРАФ

В одному колгоспі Сумської області, — не скажу, в якому, бо там уже й керівництво змінилося і порядки змінилися, — правління прийняло було постанову про зміцнення трудової дисципліни, а в ту постанову вписало параграф, котрий забороняв молодим колгоспникам виходити заміж у чужі села.

I

Марійка Зоряна якраз на тій порі стала, коли любов без стуку заходить у серце і порядкує там, як у себе вдома. А ми по собі з гіркого власного досвіду знаємо, що робиться з людиною, коли господинею її серця стає любов. І сміється часом та людина без видимої на те причини, і плаче без причини, і не спиться тій людині без причини, особливо коли ясен місяць звисне над горою, солов'їв, що шаленіють у леваді, слухаючи. І не стане вже тоді та людина романів Володимира Кашина читати, а все до Єсеніна, до Сосюри горнеться, до лірики їхньої любовної припадаючи.

Отакі точнісінько штучки почала витворяти любов і з Марійкою Зоряною. І нічого тут дивного немає. Марусі Зоряній всього-на-всього двадцять літ.

II

Любові, як і шила в мішку, не сховаєш, тим більше на селі, де "безпроводочний телефон" завжди діє бездоганно, де секрети існують хіба тільки для тієї частини громадянства, котра ще в люльці сосочкою забавляється.

Про Марусину любов теж знали всі на селі, знали, що вона ось-ось заміж вийде. Дійшли про це чутки й до голови колгоспу Василя Івановича Закриничного. Він навіть у своїй записній книжечці нотатку зробив: "При

нагоді поговорити з ланковою Марійкою Зоряною, здається, заміж збирається. Може, треба пораду дати, а може, чим і допомогти".

...Марійка сидить у кабінеті голови, і він милується її великими голубими очима, її рум'яним, мов ружа, обличчям, її незайманою дівочою красою і тихо заздрить їй. Йому навіть чомусь здається, що він бачить оце зараз не Марусю Зоряну, а той знаменитий "Портрет дівчини" художника Рачкова, що перед ним годинами товпляться молоді лобурі в обласному краєзнавчому музеї. "Ет, де тебе носило, як я гусаром був?" — мимоволі додумалось Василеві Івановичу, але він не подав виду, що йому в голову залазять такі крамольні мислі.

— Так що, Марійко, заміж збираєшся виходити? — якось так душевно спитав Василь Іванович.

Дві ружі спалахнули на юному лиці Марусі, як два маленьких сонця.

— Не соромся, не соромся! Зо мною можеш говорити одверто, як з рідним батьком.

— Збираюся, Василю Івановичу, — опустивши великі голубі очі, тихо сказала Марійка.

— Полюбила, значить?

— Полюбила...

— Ну це в коленого буває такий перехідний етап. Це добре. Як кажуть: хоч ох, та вдвох! — пожартував Василь Іванович.

— Він мене теж любить.

— Знаю, знаю. Хлопці в нас не якісь там халапирники. Орли в нас хлопці! Ну що ж — хай щастить! А ми вже таке тобі весілля одчибучимо, що тільки держись! Небу жарко буде. А хто ж твій князь, Марійко, я так і не спитав.

— Та ви його не знаєте.

— Таке скажеш! Я свої парубоцькі кадри наперечот знаю. Говори, говори.

— А він не наш...

— Що, що? — ушам своїм не повірив Василь Іванович і аж побілів. — А звідки ж він?

— Він із сусіднього села.

— Ти що — думаєш, що кажеш? Тобі що ж — своїх хлопців мало? Ти мені кинь ці коники! Такими кадрами, як ти, Марійко, ми розкидатись не збираємось. Так і знай. Хай твій князь у прийми пристає, коли любить, а тебе з села не випустимо.

Дві ружі на Марійчиному лиці раптово зблідли, ніби мороз їх прихопив передчасний.

— Серцю не прикажеш, Василю Івановичу! — тихо промовила Марійка.

— Ти мені кинь ці пережитки! — аж розсердився голова. — Подумаєш, не прикажеш! Ти, здається, ланкова, а ке кисейна міщаночка, і дисципліна для тебе — на першому плані!

— А при чому тут дисципліна? — насторожилася Марійка.

— Як то при чому? Ти що, не знаєш, що ми прийняли рішення про трудову дисципліну? А в тому рішенні, щоб ти знала, є параграф, котрий категорично забороняє дівчатам нашого села виходити заміж за хлопців з чужих сіл. І правильно забороняє, А то вам дай волю, так ви не тільки в чужі села — в чужі області заміж повискакуєте. А ми не збираємось свої кадри розбазарювати. Зрозуміла?

Василь Іванович одкрив шухляду, дістав ту постанову і поклав перед Марійкою.

— На, читай! Читай ось цей параграф.

Але Марійка не бачила вже ні голови, ні постанови, ні

того злого параграфа, що хоче розбити її любов. З великих голубих Марійчиних очей струменіли рясні сльози,

III

Забули вже в селі про той зловредний параграф, а коли й згадують, — то тільки з усмішкою, з жартом, а от Марійка досі не забула. От уже три роки живе із своїм "князем" у сусідньому селі, уже їхній синочок Михасьо говорить починає, "мамо, хоцу моні", — казати вміє, а Марійці досі та канцелярська закарлючка згадується. А часом ночами ввижається. Вскочить через вікно в хату — худюща така, зігнута в три погібелі, з ріжками, з вовчими іклами, з довжелезним облізлим хвостом — і підкрадається до Марійчиного ліжка. Підкрадається, підкрадеться, та як закувікає по-свинячому, як зареочеться по-чортячому, та Марійку за ноги іклами ухопить хоче. Марійка від того жаху до стіни тулиться, а закарлючка ще дужче шаленіє. Підскакує, трясеться, мов шаман, жовтими іклами клацає. "Я тобі, — кричить, — ноги поперекусую! Ти в мене будеш знати, як чужаків кохати!"

Отаке чортовиння ще й досі іноді Марійці сниться.

А що ви гадаєте? Параграф, якщо він не на свіжу голову придуманий, то страшна штука. З ним, брат, не жартуй!

МУРЛО

Весела новела

I

За паспортом він може бути ким завгодно: Петренком, Даниленком, Козловим, Лошаковим. Може бути Святенком,

навіть Богоявленком, а між людьми він — мурло. І тільки. Інакше його не величають.

Зовнішні ознаки мурла, як і офіційні прізвища, теж досить розмаїті, хоч про нього існує дещо стандартне уявлення. Але тут уже вина сатириків та гумористів. У порядку самокритики скажу, що в нашій сатиричній мордописні мурло завжди робиться на один кобил. Харя — розбий і мало. Пащека — чорна клозетна яма. Неголений. Нестрижений. Голос противний, мов у шакала. Руки довгі й волохаті, як в орангутанга.

А життя є життя. У житті ніколи не здибаєш навіть два абсолютно схожих людських типи. Отож і мурло є всяке, оскільки воно теж походить від людини. Є, розуміється, і свиноподібне, бридке, а є навіть схоже на "ангела во плоті". Є в білосніжній нейлоновій сорочці, а є і в неохайній робі, заляпаній свіжою малярською охрою. Словом, так на так не буває.

Єдине, що є стандартного в цих типів, так це совість, точніше, той куточок, де має гніздитися ця штука. У мурла, якої б він масті не був, у тому куточку завжди безроздільно панує глупа й непроглядна, як петрівчана ніч, порожнеча...

Тому мурло завжди відзначається крайньою хамовитістю, цинізмом і скотською безвідповідальністю. Ні за що ні про що, отак за здорово живеш, він може вила-

яти, нахамить вам у трамваї, на пляжі, біля театральної каси, в парку. Мурло може зіпсувати вихідний день цілому колективові, виїхавши з ним на маївку в ліс. Може брутально вилаяти стару жінку, якщо вона ненароком штовхне його в тролейбусі. Мурло може дати волю навіть своїм кулакам, коли відчуває, що йому одразу ж не дадуть здачі.

Але давайте я краще розкажу про одну свою недавню зустріч з мурлом. Це була водночас дуже неприємна і дуже приємна зустріч.

II

Електричка одійшла від київського приміського вокзалу майже з повним комплектом пасажирів, як це часто буває у сонячне серпнєве надвечір'я. У вагоні — різноголосий людський гамір, під вагоном — ритмічний перестук коліс, за вагоном — густа рута приміських гаїв і радісне сяйво серпневого сонця. Сьогодні воно, мабуть, вперше за ціле літо так любо та щедро усміхається людям, і це створює у вагоні відповідний настрій. Посміхаються втомлені робітники, що вертаються після зміни додому у приміські селища, посміхаються загорілі дачники, посміхаються динамічні й життєрадісні ірпінські перекупки. Один тільки не посміхається. Він розлігся на лавці й читає газету.

Я звернув на нього увагу ще на вокзалі, під час посадки. Середній на зріст, широкоплечий, чистенький і напрасований, у вагон він зайшов твердою ходою майстра спорту і сів на протилежній вільній лавці. Мені спершу навіть здалося, що я його вже десь бачив, але де? Та потім пригадав: таких трафаретних красавчиків малюють на рекламних плакатах управління Держтрудоощадкас, а внизу аршинним шрифтом ставлять

інтригуючий напис:

*В сберкассе деньги накопил, —
Путевку на курорт купил.*

На станції Буча до нашого вагона влилося нове поповнення пасажирів. Самі знаєте, що в таких випадках у вагонах починається щось схоже на гру в "тісної баби", але нікого це не дратує, нікого це не виводить із рівноваги. Подумаєш — проїхати дві-три зупинки можна й у тісноті.

Потурбували новоприбулі і нашого красавчика, але він одповів гордим мовчанням і, видно, не мав жодного наміру ділитись будь із ким своїм тимчасовим лігвом. А тут як на те одна молода жінка стояла біля вікна і тримала на руках маленьку біляву щебетушку із зворушливим голубим бантом на голівці. Так-от вона взяла й сіла на краєчку "його" лавки.

Сіла, а її білява донечка грайливо нахилилася до красавчика, вхопила ручкою газету і потягла до себе.

— Ану котись отцеда із своїм байстрюком! — промищав красавчик, грубо штовхнувши жінку ногою.

Це несподіване хамство було рівнозначне ударові грому серед ясного неба, якщо не більше. Ми всі буквально оніміли. Навіть дитя перелякано вхопилось за материну кофточку й одразу замовкло.

Першим отямився мій сусід зліва, уже літній, але кремезний вусач у синій робочій спецівці. Він устав, увесь налився кров'ю, а його козацькі пишні вуса настовбурчилися, як у розлюченого кота перед боєм.

— Сідайте, дамочко, на моє місце, а я його зараз підніму, — на диво спокійним голосом промовив вусач, а в самого вже, бачу, щелепи ворухнуться.

— Зараз же встань, мурло, і проси пробачення! У матері проси і в дитини проси. Ну!

— Тихше на поворотах, батя! — ліниво процідив крізь зуби красавчик. — Не шуми, а то я тобі можу попортити твою вусату фотокарточку.

За цим послідувала добірна матірщина на адресу "всяких", котрі не дають "порядній людині відпочити спокійно".

— Пройдемося, дамочко, у той кінець вагона. Бачите ж, хамить свиня, дитини не соромлячись, а там сидять наші заводські — вони поступляться вам місцем.

Вусач провів молоду жінку у протилежний кінець вагона (очевидно, з міркувань суто педагогічних), а звідти повернувся у супроводі чотирьох молодих хлопців, теж у робочих спецівках, з-під яких виднілися смугасті моряцькі тільняшки.

А вагон клекотів від обурення.

— Одвести його на першій же зупинці в міліцію.

— Бач, розходився, нахаба, та ще й сквернословить. Хоть би дітей посоромився!

— У міліції з ним поговорять як слід.

— Обійдемося без міліції, не маленькі, — так же спокійно сказав кремезний вусач, кивнувши на красавчика. — Ось він лежить. Підніміть його.

Хлопці в одну мить поставили красавчика на рівні ноги. Поставили так вправно, що в його животі щось навіть квакнуло. Красавчик зло матюкнувся, спробував пручатися, але не на тих, видать, напав.

— А тепер стягніть з нього штани і всипте йому по сьомому розряду.

Кремезний вусач, очевидячки, користувався у хлопців завидним авторитетом, бо красавчик дуже швидко знову опинився у горизонтальному положенні, але вже животом униз і вже... вибачте, без штанів.

— Це самосуд! Не маєте права! — заволав красавчик,

але замашні матроські пояси вже з виляском робили своє діло. Складалося враження, що вони не були обізнані з тонкощами юриспруденції.

Пасажири по-різному реагували на цей публічний урок порядності. Одні весело реготалися, як на концерті Юрія Тимошенка і Юхима Березіна, другі, напевно в порядку перестраховки, робили вигляд, що вони взагалі нічого не чують і не бачать (хай йому грець — ще у свідки вскочиш!), треті піддавали хлопцям снаги у їх ділі праведнім.

— Отак його! Отак!

— Провчіть його, негідника, провчіть! — приказувала одна жіночка розпливчастої вікової категорії. — Бачила хамлюків, сама десять років за хамлюгою простраждала, а такого ще не бачила. Лупіть його, поки не попроситься. Отак його! Отак!

Красавчик між тим поки що не подавав якихось видимих ознак прозріння. Він крутився вужем, бризкав слиною, матюкався, сипав погрозами, пробував кусатися, а хлопці ще дружніше кресали поясами по тому місцю, котре з порядних людей тільки в дитинстві знає подібних впливів прикладної педагогіки.

Електричка, притишуючи хід, наближалася до Ірпеня. І тут красавчик зів'яв, жалібно скиглячи, запросив капітуляції:

— Не буду більше! Ой пустіть! Ой слово честі, не буду!

Капітуляція була прийнята, але красавчик знову повів себе досить несподівано. Як тільки його одпустили, він "быстрее лани" кинувся до дверей і вискочив з вагона, не доїхавши до станції.

— Та викиньте йому штани! — гукнув загорілий дачник з двома авоськами в руці. — Як же він з такою візиткою на люди покажеться!

— Нічого, і в трусиках прогуляється, — заспокоїв дачника кремезний вусач, — Дивись, вітерцем ще його продме, так і зовсім людиною стане,

— Так то так, — погодився загорілий дачник з двома авоськами, — але ви погляньте у вікно. Бачите, он без трусів у посадку побіг!

Життєрадісні ірпінські перекупки з веселими вигуками: "Оце цирк!", "Оце анекдот", — стовпилися біля вікон, пищать, регочуться, а один з хлопців двома пальцями підняв з долівки напрасовані красавчикові штани, зазирнув десь туди всередину, кумедно зморщив носа і тюкнув лукаво:

— Тю, а труси справді в штанях. Що ж тепер з ними робити?

Він кинувся до вікна, але кремезний вусач зупинив його.

— Не знайде він їх, — далеко вже забіг. Здамо в міліцію. Може, по штанях розшукають та, дивись, до вашої ремінної каші ще казенного борщику йому всиплять.

III

Перед тим як віднести рукопис б редакцію, я показав його своєму хорошому друзяці — давньому й досвідченому прокурорському працівникові. У нас з ним є одна спільна риса: він мене часто не розуміє, а я його, і ця особливість наших характерів служить нам ніби лакмусовим папірцем, ніби моральними терезами, котрі допомагають обом критично зважувати наші погляди і наші вчинки.

Прочитав він рукопис і невдоволено похитав головою:

— Погано, дуже погано.

— Краще не вийшло. Як умів, так і написав,

— Та я не про те. Я про хлопців.

— А чим же хлопці погані? Хлопці попалися, як на підбір. Так провчили мурляку, що півроку чхатиме і не вичхається...

— Та я не про те, — перебив мене мій друзяка. — Я про самий "метод" їхньої науки. Від цього "методу", розумієш, самосудом папахує. А це вже погано, це суперечить закону.

— Що ж тут поганого? Хлопці достойно, по-робочому захистили честь жінки, честь свого старшого товариша. Молодці! Так і треба хамів виховувати.

— Виховувати треба, та не так. Треба було одвести хулігана в міліцію, скласти на нього акта, і я тебе запевняю, що одсидів би він дів'ятнадцять, як сусол. А вони реміняки в хід пускають. Не можна так. А тобі я теж не раджу: коли ти вже вирішив друкувати цю історію, то скажи їй на адресу своїх лицарів кілька сердитих слів. Напиши, що вони теж допустили безтактність і недоволене рукоприкладство, бо в противному випадку це може прозвучати як заклик до подібного самочинства.

Сам знаєш силу нашої преси, не мені тобі про це казати. А порядок є порядок і порушувати його нікому не дозволено.

Цього разу він мене, здається, переконав. Так я оце киваю на хлопців пальчиком і кажу кілька сердитих слів на їхню адресу:

— Ну, ну, мої нехороші хлопці! Не можна мурла реміняками кресати. Мурло любить, щоб з ним чемно, похорошому вестися.

Це для порядку. А між нами, щоб не чув мій друзяка-законник, скажу. Якщо моє скромне оповідання надасть снаги ще комусь з хлопців отаким маніром одмурлити ще якогось мурла, — то це буде найкращою рецензією на моє оповідання. Я буду вважати, що воно написане дуже дохідливо.

ДУМАТЬ НАДА

I

В одному прекрасному місті одного прекрасного дня — ви вже догадуєтесь, що це був не понеділок і не тринадцяте число, — на одного симпатичного і дуже статечного товариша звалилася напасть. Та якби то одна, а то аж чотири напасті. Стільки напастей, самі розумієте, забагато навіть для понеділка.

Прогулювався собі той симпатичний і дуже статечний товариш після роботи у Парку культури та відпочинку, свіжим повітрям дихав, всякі собі думи думав, коли це — гульк — суне на нього якийсь суб'єкт. Суне, суне та хвать за петельки.

— Так я що, по-вашому, — свиня?! Да? Ні, ви мені скажіть, свиня я чи, може, кабан я?

Симпатичний і дуже статечний товариш аж поплотнів од несподіванки.

— Та що з вами! Яка ж ви свиня? Який ви кабан? Схаменіться!

— Ага, значить, я не свиня? Да? І не кабан, значить, я? Да?

— Та хто вам такого наплів?

— Ах, хто? Да? Так чому я у свинячому куті живу, га?

— Та перехрестіться, що з вами!

— Ні, ви мені скажіть, чому я у свинячому куті живу, га?

Ледве одкараскався симпатичний і дуже статечний товариш од причіпливого суб'єкта, ледве оговтався трохи, коли це енергійно підходить до нього якась знервована дамочка і — хвать за петельки.

— Так я що, по-вашому, дика качка? Ну, кажіть, кажіть — дика качка я, значить?

— Та що з вами? Яка ви качка?

— Ах, я, значить не качка? Так, може, я лисиця? Ану знайдіть у мене хвоста. Знайдіть, знайдіть — я дозволяю.

— Та що ви, громадяночко, бог з вами! При чім тут качка, при чім тут лисиця? Ви натуральна жінщина, наскільки я ще розбираюся у цьому питанні.

— Я без вас знаю, що я натуральна і що я жінщина! Я тільки не знаю, чому на болоті живу. Так ви мені і роз'ясніть — чому?

— Та на якому болоті? — аж застогнав симпатичний і дуже статечний товариш.

— Це я вас питаю, на якому! Вас! Розумієте? І так аж чотири напасті підряд.

II

Перш ніж в'яснити, хто він за один, той симпатичний і дуже статечний товариш, хто й чому його за петельки смикав того прекрасного дня, давайте пригадаємо, як колись давали наймення людям і вулицям.

Не дивуйтеся, прошу вас, такому несподіваному повороту. Далі ви самі побачите, що цей екскурс у минуле має пряме відношення до теми мого оповідання.

Почнемо з людей. Людей завжди хрестили. Куми, як то водилося, разом з новонародженим приносили до батюшки ще й півня.

— До вашої милості, отче Памфутію... Отець і матінка та й ми вже просимо наректи новонародженого раба божого Йванком.

— А чому це Йванком? — зиркнувши на миршавого когутика, сердито питався батя.

— Та тому, отче, що новонароджений, вибачайте на цім слові, — мужського полу.

Але за преїскурантом отця Памфутія за якогось там зачуханого півня чи мірку жита Івана не полаталося. За таке приношеніє давався максимум Павсикакій або Хуздазад. Або ще Патермуфій. Або ж Істукарій. Або Дуба, або Сакердон. Або Пуд. Або Лот. Або, зрештою, Пахом... Про Івана чи Миколу і не заїкайся.

За добре ім'я добра мзда полагалася, а де її в чорта візьмеш, коли в батьків — ні в горшку, ні в мішку. Так часом і ходила людина всеньке життя Павсикакієм наречена...

Так появлялися на світі білому і всякі Собачівки, Болота, Захлюпанки, Свинячі кути, Кабачні провулки, Обжорні ряди, Хащі, Задрипанки. Все залежало від настрою і творчої фантазії отців міста. Розсердився градоначальник на якогось непоштивого купчика, що той забувся до свята пасхи Христової штуку сукна йому прислати, — так і знай, що вже та вулиця, де купчик мешкав, Скупердяжною буде наречена і з офіціальних бумагах так записана.

Тепер не ті часи. Тепер ми самі, на свій смак і на свій

розсуд, даємо ймення своїм дітям, своїм вулицям, своїм провулкам, своїм новим містам і селищам. І "приношень" ніхто за це не вимагає.

Правда, не завжди ми думаємо, вибираючи імена і назви. Часом декотрі папаші з мамашами як підберуть уже своєму нащадкові ім'ячко, так тільки держись. Скажімо, прізвище в нащадка типово українське — Макітра, а ім'я йому притулили чисто англосакське — Джон. От і виходить такий собі чудернацький гібрид — Джон Євлампійович Макітра. Та й вулиці наші часом теж носять такі назви, що потилицю хочеться почухати. Але це вже наша вина. Думать нада...

III

А той симпатичний і дуже статечний товариш, котрого смикали за петельки, кажуть, працює у тій установі, що мусить про назви вулиць думати і дбати. А ті, котрі смикали, то, кажуть, були мешканці з тих вулиць, що досі чудернацькі назви носять. Одна з них Болотом величається, а друга Свинячим кутом, а третя Козодойкою, а четверта — ще гірше.

Ну, й правильно смикали!

Хай думає! Голова на плечах не тільки для того, щоб пижика носити...

ЛИСТ, ЩО АДРЕСУЄТЬСЯ БАГАТЬОМ

Здоровенькі були, шановні друзі!

Ми давно вже вирости із тих куценьких штанців, коли всілякі страшні історії викликали неприємний холод під ложечкою, а ночами спричинялися до відомих з дитинства нічних діалогів:

- Ма-а-мо! Ой ма-а-мо!
- Що тобі, Петрику? Спи — вже ніч.
- Ой, мені страшно.
- Чого ж тобі, Петрику, страшно!
- Ой, баба-яга в бовдурі виє.

Ми — народ дорослий, і нас уже не настрашиш ні бабою-ягою, ні відьмою, ні Синьою бородою, і все ж таки я хочу розказати вам лиховісну новину, котра, може, й не всіх налякає, але, думаю, що мусить насторожити кожного.

Майте на увазі, шановні мої друзі, що в наших краях появилася одна неприємна особа. Але мало сказати

неприємна — це осоружна й страшна зайда. Вона вештається по деяких містах і селах, непомітно проникає в установи й організації, колгоспи й на заводи, хитро й непомітно заводить там знайомства, а після того починає викидати такі фортелі, що часом волосся на голові ходором ходить.

Хочу підкреслити, що мітить ця шельма здебільшого на "крупну рибу". І коли ти, розвісивши вуха, дав зівка, коли ти клюнув на її сатанинську вудочку, то вважай себе пропащим. Вона затуманить твою душу і твій розум, остудить твою кров і засліпить тобі очі, вона тебе так обплутає, так заїздить, що ти будеш нездатним до будь-якого живого діла.. А відтак ти вже не керівник і не працівник, а щось таке інертне, щось таке заживо мертво, щось таке, ніби дерев'яна тумба в шапці. Кажу це вам не для страху й не для ляку, а для того, щоб були ви на чеку,

Я ще не знаю точно, звідкіля ця неприємна особа до нас заскочила, не знаю ще, з якого роду-племені вона походить, — я знаю тільки її ім'я і можу дати вам точний словесний портрет злих її викобеньювань.

Запам'ятайте, коли в робітничому чи студентському гуртожитку ні з того ні з сього повіяло собачим холодом, вийшли з ладу кухонні плити, не стало гарячої води, замовкли радіорепродуктори, коли тут давно вже не бачили того діяча, котрий за службовим своїм обов'язком мусить дбати про всі побутові гаразди мешканців гуртожитку, — то так і знайте, що це її робота. То вона — ця неприємна й страшна особа протоптала сюди свою стежку.

Запам'ятайте: коли на базі райспоживспілки є всі товари першої потреби, а в крамниці вашого села, хоч свисни, ні сірників, ні гасу, ні солі, ні макаронів, ні олії

і працівники прилавка, коли їх питають, чому цього всього нема, похмуро вам скажуть: "А ви беріть те, що є, а не те, чого немає", — то будьте певні, що це теж її штуки. То вона — ця неприємна й осоружна особа тут походила.

Запам'ятайте: якщо на заводському дворіщі під дощем і снігом лежать навалом, вкриваються іржею і пліснявою дорогоцінні верстати, мотори й найточніші прилади, а керівники підприємства, мов дерев'яна тумба, ані пари з вуст, ані гу-гу, — то так і знайте, що це теж її робота! Це на її сатанинську вудочку вже клюнули на цьому підприємстві.

Запам'ятайте: якщо у вашому місті в похилих і облуплених газетних вітринах висять вицвілі аркуші періодики піврічної свіжості, а на стадіоні весело побрикують кози й рясно квітують будяки, якщо в Палаці культури має постійну прописку зелена нудьга, а місцева бібліотека тулиться по-сирітському в напіваварійній хижі, — то так і знайте, що й до вас уже пробралася ця неприємна і підступна особа. Це тільки її робота!

Запам'ятайте: якщо ви поселилися в новому мікрорайоні й не бачите таких буденних, але бажаних вивісок, як "Перукарня", "Аптека", "Громадська вбиральня", "Хімчистка", "Ремонтна майстерня", "Води-соки" і т. д., не бачите рік, не бачите другий, то не ремствуйте на свій зір і не поспішайте в інститут імені Філатова. Ремствуйте на неї, шельму. Це теж її робота!

Запам'ятайте: якщо в універмагах роками висять і припадають пилюкою довготелесі темно-землистого кольору пальта-собакевичі, а на швейній фабриці того не бачать і стараються якомога більше нашити таких потвор, то знайте, що це теж художества цієї неприємної і страшної особи.

Я не збираюся робити повного переліку всіх її капо-стей, — я поспішаю сказати вам, як її звуть.

Запам'ятайте: її ім'я — байдужість. Чуєте? *Байдужість!!!*

Стережіться, товариші, бійтеся цієї неприємної і страшної особи, як вогню, як гонконгського грипу, як смерті!

Бійтеся і стережіться, щоб, бува, і вас вона не зацугундила на свій гачок!

ЛЮБЛЮ ТОЧНІ НАЗВИ

І страшенно не люблю, коли якійсь речі, якомусь об'єкту чіпляють назву, котра зовсім не пасує їм, зовсім не відповідає самому призначенню і самому духу тієї речі чи того об'єкта. Отак — причеплять, не думаючи, і виходить типове "приший кобилі хвіст".

Є в Києві вулиця Високовольтна. Присягаюсь усіма святими, що на вулиці з такою страшною назвою я і дня не жив би. Добре, якщо тебе торохне одразу — і ти спокійно собі простягнеш ноги, а коли тебе тільки обсмалить або паралізує? Не завжди ж у нас буває напруга відповідного вольтажу.

З цих же міркувань я навіть не дивлюся на цукерки "Радій". З радіацією, самі розумієте, жарти ще гірші, ніж з високовольтною напругою!

Я принципово не купую печива "Казбек" — боюся зуби потрощити. З тих же таки міркувань не їм цукерок "Каракуми", що в перекладі нашою мовою означає "чорний пісок". Я не купую навіть такого чудесного витвору наших кондитерів, як цукерки "Чапаєв". По-вірте, язик не повертається сказати працівникові прилавка:

— Зважте мені півкіла Чапаєва.

Або таке: варенична "Темп". Ну який чудило, скажіть ви мені, стане їсти вареники в темпі? Вареники треба їсти повільно, зі смаком, а не так, як чорногуз, — хап, хап, хап — та й полетів! Та й медицина ж радить — не спіши, коли їси. Це шкодить здоров'ю. У крайньому разі, коли вже горить, — спіши повільно.

Або ще вам приклад — ресторан "Динамо". Така індустріально-енергетична назва цілком підходить стадіону, футбольній команді, а не закладові громадського харчування, де навіть футболісти, коли туди заходять,

то й ті м'яча не ганяють, а сидять собі за столиком, їдять, п'ють, словом, культурно відпочивають.

Або ще вам один приклад — літак "Антей". Я схиляю свою передчасно посивілу голову перед технічним талантом його творців, але признаюся чесно — я б не одважився сісти у цей літак. Хто хоч трошки обізнаний з міфологією, зрозуміє мене. А хто не обізнаний, для тих я зроблю невелику виписку із "Словника іншомовних слів": "Антей у старогрецькій міфології — знаменитий герой, син Посейдона — бога морів — і Геї — богині Землі; за переказом Антей був непереможний у боротьбі, поки він торкався землі — своєї матері; був переможений Геркулесом, який одірвав його від землі і задушив у повітрі".

Далі я вже мовчу...

Я ще розумію — ресторан "Млин". У цій назві все-таки є якесь раціональне зерно. Часом тут все-таки мелють. Мелють язиками, коли понализуються, як куций обметиці. А ви найдіть мені хоть макове рацзерно отутечки: "Індпошив жіночого плаття імені Кутузова"! Не заперечую, знаменитий фельдмаршал найбільше прославився саме тим, що пошив у дурні непереможного Бонапарта, але це ще не дає нам підстав сопричисляти його до титанів крою і шиття предметів дамського туалету.

Між іншим додаю: наведені тут приклади невдалих назв теж не дають ще підстав звинувачувати мене в тому, що я згущаю фарби. Хто має очі, той бачить. Є в нас і хороші і дуже точні назви. Що є, то є.

Недавно на нашій вулиці відкрили майстерню індивідуального пошиву чоловічого одягу і дали їй прекрасну поетичну назву "Мрія". Отут не промахнулися! Отут уже назва точно відповідає змістові. Сам у цьому

переконався. Пошили мені в "Мрії" костюм, і я тепер з повною підставою можу сказати:

— Не костюм, а справді мрія! Про такий витвір кра-
вецького мистецтва можуть мріяти всі циркові клоуни.
Навіть знаменитий Попов!

Люблю точні назви.

Безумно люблю!

МОЛИТВА БАТЬКА

Господи боже наш, вседержителю і благодворцю великий! Ти сотворив багато всіляких благ на світі білому. Ти сотворив добро. Ти сотворив любов. Ти сотворив найбільше чудо з усіх чудес — дітей наших милих, втіху і надію кашу світлу!

За це тобі шана сердечна, за це тобі дяка наша довічна. За це тобі, боженьку милий, ми сотворили пісню нашу крилату, пам'ятник тобі нерукотворний наш і денно та нічно з натхненням співаємо:

*Как поют соловьи,
Полумрак, поцелуй на рассвете,
И вершина любви —
Это чудо великое — дети...*

Тож прошу тебе і молю тебе, боже наш милосердний, сотвори ще одно благо: пошли мені пенсію персональну, пошли мені віку довгого і здоров'я дужого, щоб гідний був я чудо твоє найбільше, а чадо моє наймиліше прогодувати аж до того дня, коли прийдеться віддавати тобі душу мою трепетну на вічне покаяння.

Почуй мольну просьбу мою, благодворцю наш, і не відмов мені. Не відмов, бо на землі в нас вважаються нині поганими ті батьки, котрі не здатні прогодувати діток своїх до самої смерті.

Не відмов, а тим паче не приведи, боже, щоб я — раб твій і слуга вірний — доживав віку на харчах діток своїх милих, втіхи і надії нашої світлої. Не нада, боженьку! В діток наших і свого клопоту багато.

Зроби так, щоб останню свою пляшку кефіру я купив за свої гроші і випив у своїй хаті. Прошу тебе і молю тебе об тім! А якщо ти, боженьку, скажеш — ні! — то я возглаголю тобі відповідь свою одразу: пошли мені краще смерть сьогодні, зараз же пошли — в бабушку і в бога душу мати! — як сказав великий поет нашої епохи.

Амінь!

Смішинки й перчинки

ЧИ Є ТУТ РИБА?

На світанку підїжджаємо до незнайомого придністрівського озера. Якийсь ранній дідок уже пасе на березі корову. Питаємо:

— Дідусю, в цьому озері є риба?

— А де б вона мала дітися?

Просиділи над вудочками до обіду, але ні кльову, ні півкльову. Знову питаємо:

— Дідусю, чому ж воно не клює? Може, тут риби немає?

— А де б вона тут взялася!

ЛЮБОВ З ПЕРШОГО ПОГЛЯДУ

Молода прийшла з загсу. Сумна-пресумна. Вона нагадувала образ Варвари-великомучениці у найтяжчумить своїх страждань. Навіть не вірилось, що на весіллі люди можуть бути такими пригніченими.

— Чого це в тебе такий настрій, наче ти не на весіллі, а на власних похоронах? — спитала молоду подружка.

Молода важко зітхнула.

— Я не знала, що він такий лисий...

— Тю, а куди ж ти раніш дивилася?

— Коли ми зустрілися, він був у шапці...

ПРОСТІШЕ ПРОСТОГО

— Ти мені скажи, як це оте бюро прогнозів так ловго погоду вгадує? За місяць наперед вони тобі точно передбачать, де буде дощ, де буде спека, де буде холодно.

— От сказав! А ти думаєш, що в тому бюро люди газет не читають?

НАЛИЙТЕ ЩЕ Й БАБІ

Після охоти обідаємо в хаті старого сільського мисливця Омелька Пахомовича.

Ну, самі знаєте, що мисливські обіди не завжди чаєм обходяться. Після першої чарки коньяку Омелько Пахомович якось зневажливо скривився.

— Що, не смакує? — питаю.

— Та нічого напій, тільки чого він так сильно канахветами одгонить?

Після другої чарки Омелько Пахомович питає:

— А горілки у вас немає?

— Горілки, — кажу, — нема, є спирт. Вип'єте?

— А чого ж. Тільки налийте отой тонкий стакан, бо мені лікарі не совітують багато жидкості вживати.

Я дістав з рюкзака флягу й налив йому склянку ректифікату. Омелько Пахомович випив і онімів. А коли йому одпустило трохи дух, нахилився до мене по-змовницькому й шепнув на вухо:

— Налийте ще й моїй бабі стакан. Може, бісовій торохтьолці хоть на годину заціпить.

ЧИ МАЄ СОВІСТЬ ЗУБИ?

— Ми часто кажемо: "Його совість гризе", "Його заїдає совість"...

Ви собі уявляєте, що було б, коли б совість справді зуби мала?

Запевняю вас, що ми давно вже поховали б багатьох своїх найближчих друзів.

МІШКІВ ХВАТИТЬ...

Розповідь молодого геолога.

Пізнього осіннього вечора ми попросились до одного лісника на ночівлю.

— А де ж я вас покладу, голубчики, — сплеснула руками лісничиха, — коли вас аж п'ятеро?

— Не хвилюйтеся, — кажемо лісничисі, — ми будемо в мішках спати.

— А-а, в мішках? Ну то ще якось влаштуєтесь. Мішки в нас є. Правда, вони з-під картоплі, але ніч переспати можна.

ДИТЯЧА БЕЗПОСЕРЕДНІСТЬ

П'ятирічна Оленка вперше виїхала до своєї бабусі в село. Вперше вона побачила живого півника, живу курочку, живих гусенят.

Але найбільше сподобалась Оксанці бабусина ряба льоха. Оксанка бігала за нею по двору, хватала її великі вуха, і коли льоха починала голосно рохкати, Оксанка заливалася дзвінким дитячим сміхом.

— Чого тобі, Оксанко, так весело? — питає бабуся.

— Ой, ваша свинка дуже смішна.

— А чого ж це вона тобі така смішна?

— А вона точно так балакає, як мій тато спить.

ПОПУЛЯРНІСТЬ

— А вас, Семене Петровичу, навіть у Вінниці знають.

— А де мене, браток, не знають? Мене, браток, скрізь знають. А що там вінничани про мене говорять доброго?

— Та всі питають: а де тепер ота балда працює?

ЦЕ ЩЕ НЕ БІДА

Не переживай, якщо ти не лишив сліду в літературі.

Це ще не біда.

Переживай, якщо ти наслідив у літературі...

Ото біда!

ОТ І ВГАДАЙ, ЯКИЙ ВІН Є

Він завжди хвалиться:

— У своєму житті я не зробив людям нічого поганого.
І ні разу не сказав, а що ж він зробив людям доброго.

СУВОРО ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ

У магазині "Цигарки — тютюн" на чільному місці, наче ікона, висить художньо оформлене попередження: "Курити суворо забороняється. Штраф — 3 карбованці".

Це однаково, що в церкві над самісіньким вівтарем написати: "Бити поклони суворо забороняється. Штраф 30 свічок Варварі-великомучениці. Амінь".

Мораль: "Пужати" штрафами суворо забороняється.
Це не морально!

ПРАВИЛА ХОРОШОГО ТОНУ

Він до того поважав правила хорошого тону, що навіть у себе вдома приймав ванну тільки в трусах.

БОЖИЙ ДАР І ЯЄЧНЯ

У деяких газетах і журналах останнім часом з'явилася літературна рубрика: "Книги, які ще не вийшли". Під цією рубрикою часом друкуються такі літературні вилівки, що краще було б ставити над ними рубрику в такій редакції: "Книги, які ще не вийшли і ніколи не вийдуть". По-перше, од цього виграла б література.

А по-друге, читачі знали б, що в редакціях не завжди плутають божий дар з яєчнею.

ВСУПЕРЕЧ ЛОГІЦІ

Дехто ганяється за літературною славою, як ганяється кошеня за своїм хвостом.

Якби кошенята були обізнані з логікою, вони напевно цього не робили б, бо ніхто ще не догнав власного хвоста.

ПОДАРУНОК ЧИТАЧАМ

Письменник Григій Шамкало забрав із видавництва рукопис свого роману, що був уже прорецензований і внесений до видавничого плану на 1976 рік,

На запитання кореспондента літгазети, чим, власне, письменник пояснює цей свій крок, Григій Шамкало коротко відповів:

— Мені просто хотілося зробити хороший подарунок читачам на честь республіканського з'їзду письменників.

Григій Шамкало закликав колег по перу підтримати його почин.

МОЖЕ БУТИ

Один голова райвиконкому казав мені:

— Розкритикуйте в "Перці" нашу районну газету. Ну, майже зовсім не пише про вивозку гною на поля, а питання гнойового господарства в районі взагалі веде на низькому рівні.

— А чим ви це пояснюєте?

— Думаю, що редактор газети просто не зумів прищепити своїм працівникам смак до гною. Може бути!

ГОРІЛКА НА НОГАХ ТРИМАЄ

— Що ти мені тою випивкою очі печеш? "П'єш!", "Напиваєшся!" Ну, п'ю. Ну, напиваюся! Горілка мене тільки й на ногах тримає.

ЖАЛЬ-ЖАЛЬ

Деякі наші керівники дізнаються про стан здоров'я своїх кадрів за чорною рамочкою на останній сторінці газети.

— Тю, ти диви — Петренко вмер! Ну й діла! А я збирався завтра на колегії доброго прочухана йому всипати. За перший квартал досі звіту не здав. Жаль-жаль!

СКЕПТИК

Один мій знайомий книголюб якось питає мене:

— Ви мені скажіть, чим його пояснити, що нині так мало в літературі великих письменників?

— А чому це ви так скептично на нашу літературну дійсність дивитесь? — ставлю йому контрзапитання.

— Може, я справді скептик. Але я читав майже всі літературні новинки, а от новітнього Шевченка, Франка, Мирного, Коцюбинського чи Стефаника, їй-богу, не бачу.

— Ви дуже помиляєтесь, — кажу. — Ви походите на ювілейні вечори наших сучасних літераторів та послушайте уважно ювілейні доповіді, виступи, привітання, то од вашого скепсису тільки дим піде.

Їй-богу!

АРХІПОЛІГЛОТ

— Це правда, що ви знаєте дуже багато мов?

— Ого! Я їх знаю стільки, що вже не пам'ятаю, як говорити по-грецькому, а як по-німецькому.

ЯКЕ ЇХАЛО, ТАКЕ Й ЗДИБАЛО

Серед білого дня кренделяє вулицею п'яний до чортиків суб'єкт. Йому назустріч суне другий суб'єкт, теж

укомплектований по саму зав'язку.

— П-прошу пардону, — звертається перший до другого. — Ви мені не скажете, що зараз на вулиці — ніч чи день?

— Не з-знаю, голубе, не з-з-знаю. Я не ту-т-тешній.

ХОДИТИ ТРЕБА

Той, що ходить, завжди може впасти. Той, що плазує, ніколи навіть не спіткнеться. І все-таки треба ходити. Якщо ти людина!

КОЛИ НАМ ЗА П'ЯТДЕСЯТ

— Як здоров'я?

— Та так. Гірше, як було, але краще, ніж буде.

ПОРАДА МОЛОДИМ

Коли у вас немає задишки і красивих вставних зубів, — не переживайте.

Цей недолік скороминущий.

ГОНОРІС КАУЗА

Науковий працівник інституту філософії Григій Пательня написав фундаментальну наукову працю, у якій теоретично обґрунтував, що на світі ніхто нічого не знає.

Без захисту дисертації йому одноголосно присудили докторську ступінь.

УГАДАВ

У фойє клубу письменників стоять двоє. Один щось розповідає, енергійно жестикулюючи руками, а другий мовчки слухає.

Підходить третій, вітається з обома, але той, що ене-

ргійно жестикулював, одразу попрощався і пішов.

— На кого це Василенко брехні тут розводив? — питає третій першого.

— А чому це тобі так здалося?

— Ну, Василенка я знаю як облупленого. Він завше, коли щось бреше, то страшенно руками розмахує.

— Не знаю, не знаю.

— А все-таки про кого це він ахінею тут ніс?

— Та розхвалював твою нову повість. Запевняв, що вона написана на рівні кращих творів Хемінгуея...

Бібліотека журналу «ПЕРЕЦЬ. Весела республіка»

Передплатний індекс 60194

Головний редактор Володимир Чепіга

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу інформації
КВ №23039-12879ПР від 28.12.2017

Засновник:

ПП «Загальнополітичне видання «СІЛЬСЬКІ ВІСТІ»,
газета захисту інтересів селян України»

Видавець:

ПП «Видавництво «СЛОВО»

Адреса редакції:
03047, м. Київ, Проспект Перемоги, 50, офіс 520
тел.: 044 454-87-68
perets.vr@ukr.net

Бібліотека журналу «ПЕРЕЦЬ. Весела республіка» №2(26)–2019

Федір Юрійович МАКІВЧУК

МОЛИТВА БАТЬКА

Фейлетони, гуморески, смішинки й перчинки

Обкладинка Володимира Солонька

Редактор Ю. Іщенко

Обкладинка Володимира Солонька

Підписано до друку 19.02.2019. Формат 70x100/32.

Папір офсетний. Друк офсетний. Умовн. друк. арк. 2,8.

Обл. вид. арк. 2,28. Наклад 1800 прим.

Зам. 0190219/М-2.

Друк ТОВ «Основа-принт»

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

ДК №2072 від 25.01.2005 року